

102.

ZARZĄDZENIE PREZESA RADY MINISTRÓW

z dnia 29 kwietnia 1949 r.

o organizacji i funkcjonowaniu kontroli wewnętrznej w Ministerstwie Zdrowia oraz urzędach, instytucjach i przedsiębiorstwach podległych, wydane w porozumieniu z Prezesem Najwyższej Izby Kontroli na wniosek Ministra Zdrowia.

Na podstawie pkt 7 uchwały Rady Ministrów z dnia 26 kwietnia 1948 r., oraz równobrzmiącej uchwały Rady Państwa z dnia 5 maja 1948 r., w sprawie organizacji i funkcjonowania kontroli wewnętrznej w urzędach, instytucjach i przedsiębiorstwach państwowych oraz o jej współpracy z kontrolą państwową i społeczną (Monitor Polski Nr 51, poz. 292 i 293) oraz na podstawie art. 26 ustawy z dnia 9 marca 1949 r. o kontroli państwowej (Dz. U. R. P. Nr 13, poz. 74) zarządzam, co następuje:

I. Postanowienia ogólne.

§ 1. Zarządzenie niniejsze ustala szczegółową organizację, zakres działania i funkcjonowania kontroli wewnętrznej w Ministerstwie Zdrowia oraz zasady jej współpracy z kontrolą państwową i społeczną.

§ 2. Kontrola wewnętrzna w Ministerstwie Zdrowia zwana będzie w dalszym ciągu niniejszego zarządzenia „kontrolą”, jej organa „organami kontroli”, zaś osoby powołane do jej wykonywania „inspektorami kontroli”.

Określenia te winny być używane we wszystkich przepisach (zarządzeniach, instrukcjach, regulaminach, okólnikach i t. p.) Min. Zdrowia w odróżnieniu od czynności inspekcji, wykonywanych przez fachowe organa nadzoru (§ 3).

§ 3. Czynności inspekcji (prawo wydawania zarządzeń, odpowiedzialność za nadzorowaną jednostkę, ciągłość czuwania), stanowiące funkcję właściwych fachowych komórek organizacyjnych, zgodnie z pkt. 26 powołanej uchwały Rady Ministrów z dnia 26.IV. 48 r., sprawowane są niezależnie od kontroli, zorganizowanej i działającej na podstawie niniejszego zarządzenia.

§ 3a. Organa kontroli wewnętrznej, z wyjątkiem organu na szczeblu Ministerstwa, nie mogą kontrolować jednostki administracyjnej, w skład której wchodzi — a przeprowadzane przez nie na zarządzenie władzy administracyjnej w jednostce organizacyjnej tego samego szczebla doraźne i częściowe dochodzenia nie mają mocy prawnej aktu kontroli.

II. Organizacja kontroli.

§ 4. Tworzy się następujące organa kontroli:

- a) w Ministerstwie Zdrowia Biuro Kontroli podległe bezpośrednio Ministrowi Zdrowia,
- b) w P. P. „Polskie Uzdrawiska”. Inspektorat kontroli, podlegający bezpośrednio Dyrektorowi Naczelnemu P. P. U.
- c) w Państwowym Zakładzie Higieny: Inspektora kontroli, podlegającego bezpośrednio Naczelnemu Dyrektorowi P. Z. H.
- d) w Państwowym Instytucie Higieny Psychicznej: Inspektora kontroli, podlegającego bezpośrednio Dyrektorowi P. I. H. P.
- e) w Morskim Urzędzie Zdrowia: Inspektora kontroli, podlegającego bezpośrednio Dyrektorowi Morskiego Urzędu Zdrowia.

Minister Zdrowia, po uzyskaniu opinii Biura Organizacji i Spraw Osobowych Prezydium Rady Ministrów oraz po uzgodnieniu z Ministrem Skarbu i Prezesem Najwyższej Izby Kontroli, ustala etaty osobowe poszczególnych organów kontroli wewnętrznej (resortowej).

§ 5. Całością kontroli w Ministerstwie Zdrowia w zakresie organizacji, wyszkolenia, planowania i wykonywania kontroli oraz sprawozdawczości kieruje Dyrektor Biura Kontroli w Ministerstwie Zdrowia, odpowiedzialny przed Ministrem Zdrowia.

§ 6. Do szczególnych obowiązków i uprawnień dyrektora Biura Kontroli Ministerstwa Zdrowia z tytułu kierownictwa kontroli należą:

- a) wnioskowanie i opiniowanie w sprawach organizacji kontroli oraz w sprawach obsady personalnej na stanowiskach kontrolerskich (§ 40),
- b) współpraca i bezpośrednie uzgadnianie w sprawach kontroli, a szczególnie w sprawie planu i sprawozdawczości kontroli z Najwyższą Izbą Kontroli,
- c) wydawanie ogólnych instrukcji, wytycznych i t. p. w przedmiocie planowania kontroli, w szczególności celem uniknięcia zbieżności kontrolowania przez organa różnych stopni kontroli co do czasu i przedmiotu kontroli oraz wytycznych, podręczników fachowych, wzorów i t. p. w sprawie wykonywania kontroli, metodyki kontroli i sprawozdawczości, z uwzględnieniem przepisów specjalnej instrukcji, wydanej przez Ministra Zdrowia w porozumieniu z Prezesem Najwyższej Izby Kontroli (p. 8 uchwały Rady Ministrów z dnia 26.IV. 1948 r.),
- d) sprawowanie ogólnego fachowego nadzoru nad wykonywaniem kontroli przez organa kontrolne wszystkich stopni,
- e) prawo żądania od wszystkich organów kontroli podległych Ministerstwu Zdrowia wykonania określonych czynności kontrolnych,
- f) programowe szkolenie inspektorów kontroli, prowadzenie odpraw, instruktaży, egzaminów.

§ 7. Biuro Kontroli Ministerstwa Zdrowia prowadzi centralną ewidencję planów kontroli oraz kontroli wykonanych na podstawie otrzymanych sprawozdań okresowych.

§ 7a. Wydziały Zdrowia w Urzędach Wojewódzkich oraz referaty zdrowia w starostwach nie posiadają odrębnych organów kontroli. Kontrolę tę wykonywa wydział (referat) kontroli przy wojewodzie (staroście).

III. Zakres działania organów kontroli.

§ 8. Kontroli podlegają:

- a) wszystkie komórki Ministerstwa Zdrowia oraz jednostki podległe lub nadzorowane (urzędy, instytucje i przedsiębiorstwa),
- b) przedsiębiorstwa, zakłady, instytucje pozostające pod zarządem Ministerstwa Zdrowia lub jego jednostek organizacyjnych, względnie prowadzone przy udziale finansowym Ministerstwa Zdrowia,
- c) wszelkie inne przedsiębiorstwa, zakłady i instytucje osób fizycznych lub prawnych, bez względu na ich formę prawną i organizacyjną, wykonywujące zadania zleczone na rzecz Ministerstwa Zdrowia względnie na rzecz

jednostek mu podległych lub przezeń nadzorowanych — w granicach tych zleceń,

- d) urzędy, zakłady, instytucje i przedsiębiorstwa osób fizycznych lub prawnych, otrzymujące subwencje lub dotacje z budżetu Ministerstwa Zdrowia w zakresie użycia tych subwencji lub dotacji.

§ 9. Minister Zdrowia może zlecić organom kontroli wykonywanie kontroli innych zakładów, instytucji, organizacji i przedsiębiorstw, nie wymienionych w § 8, z tytułu nadanych mu szczególnych uprawnień lub poruczonych mu szczególnych zadań państwowych w zakresie działania resortu.

§ 10. Poszczególne organa kontroli (§ 4) są właściwe do wykonywania kontroli:

- a) Biuro Kontroli Ministerstwa Zdrowia wszystkich jednostek organizacyjnych: urzędów, przedsiębiorstw, instytucji, zakładów, wymienionych w § 8, przy czym jednak do wszczęcia kontroli w komórkach organizacyjnych Ministerstwa wymagane jest osobne zlecenie Ministra.

W zasadzie jednak Biuro Kontroli jest powołane do planowej i systematycznej kontroli oraz do doraźnego badania i sprawdzania wykonawstwa z zakresu organizacji, administracji, gospodarki i rzeczowej działalności resortowej jednostek (urzędów, instytucji, zakładów i przedsiębiorstw) typu centralnego i na szczeblu bezpośrednio niższym. Kontrolę pozostałych jednostek przeprowadza w zasadzie wyrywkowo lub w razie konieczności.

- b) Inspektorat Kontroli P. P. P. U. powołany jest do kontroli wszystkich jednostek podległych Naczelnemu Dyrektorowi P. P. P. U., jak oddziały, uzdrowiska i delegatury.

- c) Inspektorat Państwowego Zakładu Higieny: powołany jest do kontroli planowej i systematycznej wszystkich jednostek podległych P. Z. H., jak filii i zakładów produkcji.

- d) Inspektorat Państwowego Instytutu Higieny Psychicznej: powołany jest do kontroli planowej i systematycznej wszystkich jednostek podległych P. I. H. P., jak filii, poradni, zakładów dla dzieci.

- e) Inspektor Morskiego Urzędu Zdrowia powołany jest do kontroli planowej i systematycznej wszystkich jednostek podległych M. U. Z. jak Portowe Zakłady Sanitarne, Portowe Urzędy Zdrowia, specjalistyczne zakłady Służby Zdrowia, prowadzone lub nadzorowane przez M. U. Z.

Każdy organ kontroli powołany jest do instruowania, normowania, koordynowania, nadzorowania oraz kontrolowania działalności niższych organów kontroli wewnętrznej w podległych lub nadzorowanych przez Ministerstwo jednostkach.

§ 11. Organa kontroli są powołane do kontroli: organizacji, administracji, gospodarki i funkcjonowania jednostek podlegających kontroli (§§ 8, 9, 10) z punktu widzenia planowości, legalności, gospodarności i celowości.

§ 12. Dla wykonywania powyższych zadań organa kontroli przeprowadzają kontrolę:

- a) wstępną (czynności zamierzonych),
b) faktyczną (czynności dokonywanych),
c) następną (czynności dokonanych).

§ 13. Szczegółowy zakres i sposób wykonywania kontroli wstępnej, faktycznej i następnej ustali instrukcja Ministra Zdrowia, wydana zgodnie z punktem 8 powołanej na wstępnie uchwały Rady Ministrów w porozumieniu z Prezesem Najwyższej Izby Kontroli, a także w porozumieniu z Ministrem Skarbu, w odniesieniu do spraw finansowych. Instrukcja ta przesłana będzie do wiadomości Biura Organizacji i Spraw Osobowych Prezydium Rady Ministrów.

§ 14. Organa kontroli nie mogą wydawać żadnych zarządzeń ani orzeczeń z wyjątkiem spraw:

- a) nagłych, podlegających kontroli a niecierpiących zwłoki, jeżeli w inny sposób nie można zapobiec szkodzie Skarbu Państwa lub interesu publicznego — zawiadamiając o tym niezwłocznie władzę kontrolowaną jednostki, której te zarządzenia dotyczyły,
b) dotyczących wykonywania kontroli w wydziałach i referatach (inspektoratach) kontroli. Odpisy wydanych zarządzeń i orzeczeń winny być nadsyłane do właściwych organów Najwyższej Izby Kontroli.

§ 15. Wszystkie sprawy podlegające na podstawie obowiązujących przepisów skierowaniu do władz, powołanych do ścigania przestępstw, organa kontroli kierują bezpośrednio do tych władz z wnioskiem o wszczęcie dochodzenia, zawiadamiając jednocześnie zwierzchnika administracyjnego kontrolowanej jednostki, oraz właściwy organ Najwyższej Izby Kontroli.

§ 16. Organa i inspektoraty kontroli nie ponoszą odpowiedzialności za stan organizacji, administracji, gospodarki

i funkcjonowania kontrolowanych jednostek, natomiast są odpowiedzialne za rzetelne stwierdzenia stanu faktycznego i wierne jego odtworzenie.

§ 17. Inspektorzy kontroli legitymują się, niezależnie od legitymacji służbowych, osobnymi delegacjami — podpisanymi przez kierownika (zastępcę) odpowiedniego organu kontroli.

§ 18. Jednostki podlegające kontroli i wymienione w § 8 niniejszego zarządzenia obowiązane są udzielać organom kontroli w zakresie ich właściwości oraz poszczególnym inspektorom kontroli w związku z ich czynnościami żądanych wyjaśnień ustnych lub pisemnych, wglądu do ksiąg, akt, dokumentów i t. p. oraz wszelkiej pomocy i ułatwień służbowych.

§ 19. Na żądanie organów kontroli władze i organa Ministerstwa Zdrowia są obowiązane delegować swych pracowników, posiadających specjalne wykształcenie lub wiadomości, do pomocy w czynnościach kontrolnych lub w charakterze rzeczoznawców.

§ 20. Wszystkie departamenty i biura Ministerstwa Zdrowia oraz urzędy i instytucje, zakłady i przedsiębiorstwa typu centralnego obowiązane są dostarczać Biuru Kontroli Ministerstwa Zdrowia w ustalonej przezeń liczbie egzemplarzy odpisy zarządzeń, instrukcji, okólników i t. p. dotyczących organizacji, administracji, gospodarki i funkcjonowania jednostek resortu, oraz udzielać informacji w zakresie uprawnień i kontroli przewidzianym.

Powyższe odnosi się analogicznie do resortowych władz, urzędów, instytucji i przedsiębiorstw niższych szczebli w stosunku do organów kontroli ich stopnia (§ 4).

IV. Planowanie kontroli.

§ 21. Kontrola na wszystkich stopniach jest wykonywana planowo, na podstawie okresowych (rocznych i kwartalnych) planów kontroli.

§ 22. Minister Zdrowia zatwierdza ogólne założenia do okresowego planowania kontroli w całym resorcie opracowane przez Biuro Kontroli na podstawie założeń programowych Rządu, oceny stanu administracji i gospodarki resortu oraz zgłoszonych wniosków Kierownicy komórek organizacyjnych Ministerstwa (departamentów, biur samodzielnych wydziałów) oraz instytucji i przedsiębiorstw typu centralnego zgłaszają kierownikowi organu kontroli swoje wnioski i uwagi do okresowych planów kontroli.

§ 23. Na podstawie ogólnych założeń do okresowego planowania kontroli organa kontroli wszystkich stopni sporządzają szczegółowe plany kontroli i przedstawiają je do zatwierdzenia kierownikowi jednostki organizacyjnej, w skład której wchodzi. Niezależnie od tego każdy organ kontroli (oprócz organu na stopniu Ministerstwa) przedstawia swój plan kontroli kierownikowi organu kontroli wyższego stopnia, który jest uprawniony wnosić do planu poprawki wynikające z potrzeby wzajemnego uzgadniania kontroli różnych stopni jak również niezbędne uzupełnienia do planu. Poprawki te i uzupełnienia są dla organu kontroli niższego stopnia wiążące.

§ 24. Organ kontroli wyższego stopnia jest uprawniony do sprawdzania wykonania planów kontroli organu kontroli stopnia niższego.

§ 25. Niezależnie od kontroli planowych mogą być w uzasadnionych wypadkach przeprowadzane kontrole doraźne, a to na zlecenie kierownika jednostki organizacyjnej, w skład której wchodzi organ kontroli, lub organu kontroli wyższego stopnia, bądź z własnej inicjatywy organu kontroli.

V. Dokumentacja, sprawozdawczość i postępowanie pokontrolne

§ 26. O wyniku swych czynności inspektorzy kontroli sporządzają protokoły z kontroli i sprawozdania pokontrolne. Jeden egzemplarz protokołu winien być pozostawiony w jednostce kontrolowanej. Protokoły z kontroli, dwustronnie podpisane, stanowią stwierdzenie faktów ujawnionych w toku kontroli. Do protokołu władza kontrolowana ma prawo wpisać zastrzeżenia. W razie braku zastrzeżeń winna być o tym poczyniona wzmianka w protokole.

§ 27. Sprawozdania pokontrolne zawierają analizę i ocenę stwierdzonego protokołem stanu faktycznego, ustalenie odpowiedzialności i omówienie okoliczności, mających wpływ na stan organizacji, administracji, gospodarki i funkcjonowania jednostek kontrolowanych jak również wnioski co do poprawy stwierdzonego stanu faktycznego oraz co do sposobu odzyskania strat i ukarania winnych.

§ 28. Organa kontroli kierują wnioskami do władzy przełożonej jednostki kontrolowanej, bądź do kierownika jednostki kontrolowanej, a na podstawie tych wniosków władze przełożone lub kierownik wydają zarządzenia, za które ponoszą pełną odpowiedzialność. Organa kontrolne mają prawo domagać się terminowego powiadomienia o wydanych zarządzeniach i o ich wykonaniu, co nie dotyczy wniosków kierowanych do władzy naczelnej.

